

UCHWAŁA Nr XVI/69/2015
RADY GMINY ŁĘKA OPATOWSKA
z dnia 16 grudnia 2015 r.

w sprawie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2020 w Gminie Łęka Opatowska.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2015r. poz. 1515 ze zm.) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. 2015r. poz. 1390) Rada Gminy Łęka Opatowska uchwala co następuje:

§ 1

Uchwala się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2020 w Gminie Łęka Opatowska zwany dalej „Programem”, w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie Uchwały powierza się Wójtowi Gminy Łęka Opatowska.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2016r.

§ 4

Uchwała podlega ogłoszeniu na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Gminy Łęka Opatowska.

PRZEWODNICZĄCY RADY
Michał Jerczyński

UZASADNIENIE

w sprawie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2020 w Gminie Łęka Opatowska.

Uchwalenie Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Łęka Opatowska na lata 2016-2020 wynika z zapisów ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Celem jest tworzenie i rozwijanie spójnego i wielopoziomowego systemu zapobiegania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy. Program zakłada podejmowanie kompleksowych działań ukierunkowanych zarówno na ochronę ofiar przemocy, jak i na edukowanie osób stosujących przemoc i korygowanie agresywnych postaw i zachowań.

Beneficjentami Programu są rodziny doznające przemocy domowej oraz osoby zagrożone przemocą (osoby dorosłe i dzieci, ofiary i sprawcy oraz świadkowie przemocy), społeczność lokalna, organizacje pozarządowe i jednostki organizacyjne odpowiedzialne za przeciwdziałanie przemocy domowej.

W związku z powyższym, podjęcie niniejszej uchwały jest w pełni uzasadnione.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Michał Jerczyński

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016 - 2020 w Gminie Łęka Opatowska

WPROWADZENIE

Problem przemocy w rodzinie od wielu lat nagłaśniany jest przez media oraz wszelkiego rodzaju instytucje w związku z czym wzrasta świadomość społeczeństwa w tej kwestii. Początkowo problem ten był bagatelizowany. Wiele osób nie zdawało sobie sprawy, że przemoc w rodzinie jest przestępstwem i wpływa destrukcyjnie nie tylko na ofiarę przemocy ale również całą rodzinę i społeczeństwo, w związku z tym władze państwa oraz różnego rodzaju instytucje podejmują różnorodne działania, które mają na celu łagodzenie skutków społecznych zjawiska przemocy.

Ustawa z dnia 29 Lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.) jest próbą podjęcia działań mających za zadanie zapobieganie zjawisku przemocy w rodzinie. Ustawa ta została uchwalona w celu zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz inicjowania i wspierania działań polegających na podnoszeniu świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie".

Przemoc w rodzinie jest problemem trudnym do zdiagnozowania, ponieważ nie wszystkie ofiary przemocy otwarcie przyznają się do sytuacji panującej w ich rodzinie. Wielu specjalistów wskazuje, że jest to jeden ze szczególnie ważnych problemów społecznych w Polsce, który wymaga podjęcia szerokiego, dobrze zorganizowanego i zaplanowanego na wiele lat programu przeciwdziałania, którego realizacja powinna przyczynić się do poprawy stanu bezpieczeństwa ofiar przemocy w rodzinie oraz ich rodzin.

Przystępując do opracowania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2020 przyjęto następujące założenia:

1. Kontynuacja celów i działań z Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2012 - 2015, z uwzględnieniem uwagi analiz z jego realizacji.
2. Realizację zadań wynikających z Ustawy z dnia 29 Lipca 2005r. (Dz. U. z 2005r. Nr 180 poz. 1493 z późn. zm.) o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, zgodnie z którą do zadań własnych gminy należy opracowywanie programów ochrony ofiar przemocy w rodzinie oraz ramowych programów korekcyjno - edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie, Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011r w sprawie procedury "**Niebieskiej Karty**" oraz formularzy "**Niebieska Karta**".
3. Dążenie do wzmocnienia systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w gminie Łęka Opatowska z uwzględnieniem warunków gminy i dotychczasowych działań podejmowanych na terenie gminy.

Realizacja Programu zakłada w efekcie, że nastąpi dalszy wzrost świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy, przypadki przemocy będą rozpoznawane wcześniej i skuteczniej, a także wzmocniony zostanie zintegrowany i efektywny system pomocy osobom doznającym przemocy w rodzinie.

Adresatami programu są nie tylko różne służby społeczne, instytucje czy organizacje pozarządowe, ale również lokalna społeczność Gminy Łęka Opatowska oraz wszyscy ci, którzy na co dzień są świadkami przemocy, doznają przemocy lub też ją stosują.

Program ten ma także charakter profilaktyczny i edukacyjny.

Podstawy Prawne Opracowania Programu

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.) Rozdział drugi pn. „Wolności Prawa i Obowiązki Człowieka i Obywatela”. Reguluje zasady zapewniające każdemu nietykalność osobistą i cielesną oraz stawia na ich straż władze publiczne przyznając obywatelowi prawo żądania od organów, władzy publicznej szczególnej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzwiskiem, demoralizacją.

2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005r Nr 180 poz. 1493 z późn. zm.) zobowiązuje gminy do: opracowania i realizacji gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie, prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmacnianiu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie, zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc wsparcia, tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

3. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2013r. Nr 135 z późn. zm.) powstała w przekonaniu, że pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiece nad dziećmi i wychowaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi.

4. Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2015r. poz. 163 ze zm.) która określa kompetencje jednostek i pracowników pomocy społecznej, których zadaniem jest udzielanie wszelkiej pomocy osobom i rodzinom dotkniętym problemem przemocy domowej. Przemoc w rodzinie jest jednym z powodów przyznania pomocy społecznej.

5. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w gminie Łęka Opatowska na lata 2011 – 2020

6. Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieskiej Karty” (Dz. U. z 2011r. Nr 209 poz. 1245)

6. Ustawa z dnia 26 października 1982r o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2012r poz. 1356 z późn. zm.)

7. Ustawa z dnia 25 lutego 1964r. Kodeks rodzinny opiekuńczy (Dz. U. z 2012r. poz. 788 z późn. zm.)

7.Ustawa z dnia 6 czerwca 1997r. – Kodeks Karny (Dz. U. z 1997r. Nr 88 poz. 553 z późn. zm)

8. Ustawa z dnia 29 września 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tj. Dz. U. z 2012r. poz. 124)

PRZEMOC W RODZINIE

Rodzina stanowi podstawowy element struktury społecznej. To właśnie w rodzinie kształtuje się osobowość człowieka, jego poglądy, styl życia, system norm i wartości. Istotną rolę w rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy członkami rodziny, oparte na miłości, zrozumieniu oraz wzajemnej pomocy i szacunku. W przypadku dezorganizacji, rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań. Relacje w rodzinie ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się sprzeczne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi a w wielu przypadkach sprzeczne z obowiązującym prawem.

Przemoc jest zjawiskiem występującym powszechnie w społeczeństwie i dotyczy rodziny o różnym statucie społecznym. Jest jednocześnie skutkiem jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Należy do kategorii zachowań negatywnych i szkodliwych społecznie. Mimo, że przemoc w rodzinie występuje w relacjach międzyludzkich od zawsze, to mówiono o niej niewiele, nie postrzegano jej jako poważnego zaburzenia w funkcjonowaniu rodziny, które prowadzi do poważnych naruszeń norm moralnych i prawnych, a w skrajnych przypadkach do poważnych okaleczeń czy zabójstw.

Definicja Przemocy

Przemoc domowa - zwana także potocznie przemocą domową, to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie działań koniecznych do ochrony zdrowia i życia, naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych (małżonek, wstępny, zstępny, rodzeństwo, powinowaty w tej samej linii lub stopniu osoba pozostająca we wspólnym pożyciu), a także innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, narażające te osoby w szczególności na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszających ich godności, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym (art.2 ustawy z dnia 29 Lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.)

Przemoc w Rodzinie Charakteryzuje się tym że:

jest intencjonalna - zamierzone działanie człowieka mające na celu kontrolowanie i podporządkowanie osoby dotkniętej przemocą,

siły są nierównomierne - jedna ze stron ma przewagę nad drugą. Osoba doznająca przemocy jest słabsza a osoba stosująca przemoc silniejsza,

narusza prawo i dobra osobiste - osoba stosująca przemoc wykorzystuje przewagę siły, narusza podstawowe prawa osoby doznającej przemocy (prawo do nietykalności fizycznej, godności, szacunku itp.),

powoduje cierpienia i ból - osoba stosująca przemoc naraża zdrowie i życie osoby doznającej przemocy na szkody. Doświadczanie bólu i cierpienia sprawia, że osoba poszkodowana ma mniejszą zdolność do samoobrony.

Rodzaj Przemocy w Rodzinie i Formy Zachowań Agresywnych

Przemoc w rodzinie może przybierać różne formy i dokonywać się przy użyciu różnych instrumentów. Obecnie najczęściej spotykane formy przemocy to:

przemoc fizyczna - są to wszystkie działania polegające na użyciu siły i prowadzące do naruszenia cielesności, nieprzypadkowych urazów, zranień, stłuczeń, złamań czy zasinień.

przemoc psychiczna - to umyślne działania wykorzystujące nie siłę fizyczną, lecz mechanizmy psychologiczne, powodujące zachwianie pozytywnego obrazu własnej osoby u ofiary, obniżenie u niej poczucia własnej wartości, pojawianie się stanów lękowych i nerwicowych.

przemoc seksualna - polega na wymuszaniu niechcianych przez ofiarę zachowań w celu zaspokojenia potrzeb seksualnych sprawcy.

przemoc ekonomiczna - to działania prowadzące do całkowitego finansowego uzależnienia ofiar przemocy.

Bardzo rzadko sprawca stosuje wobec swojej ofiary jedną formę przemocy. Zwykle wykorzystuje różne jej postacie, na przemian łącząc je tak, aby uzyskać pełną kontrolę nad osobą doznającą przemocy. Zachowanie osoby stosującej przemoc może wywołać u osoby poszkodowanej trwałe negatywne skutki i w efekcie doprowadzić do zniszczenia u niej pozytywnego obrazu samej siebie.

Statystyki podają, że najczęściej osobami doznającymi przemocy są kobiety a także dzieci. W około 5% przemocy doznają mężczyźni. Wśród ofiar przemocy w rodzinie wyróżniają się także osoby starsze, niepełnosprawne i w jakikolwiek sposób zależne od pozostałych członków rodziny. Osoby zależne od innych ze swojej natury: dzieci, osoby starsze i niepełnosprawne narażone są na przemoc częściej niż osoby, które są w stanie zaspokoić swoje potrzeby same. Częściej też ofiarami przemocy stają się kobiety niepracujące zawodowo, nie posiadające własnych źródeł dochodu i zależne emocjonalnie.

Skutki Przemocy w Rodzinie

Przemoc w rodzinie jest doświadczeniem traumatycznym, którego skutkiem są zarówno bezpośrednie szkody na zdrowiu psychicznym i fizycznym, jak i poważne długotrwałe problemy ujawniające się w życiu dorosłym, jako konsekwencje przemocy doświadczonej w dzieciństwie.

Konsekwencje Doświadczenia Przemocy Przez Osoby Dorosłe

U osób poddawanych długotrwałej przemocy występują poważne problemy fizyczne i emocjonalne. Do najczęstszych objawów będących skutkami przemocy należą: poważne obrażenia ciała, wzrost części chorób somatycznych związanych ze stresem (ból głowy, żołądka, w krzyżu lub w stawach oraz inne dolegliwości) przygnębienie, smutek, obojętność, popadanie w depresję, niepokój, niekontrolowane wybuchy płaczu, śmiechu czy agresji, zmienność nastrojów, decyzji, niepewność, stany lękowe w tym lęk przed bliskością, nieufność, poczucie zagrożenia, niska samoocena, kłopoty z zasypianiem, koszmary nocne, kłopoty z koncentracją, zwiększenie spożycia środków psychoaktywnych, obwinianie się, bezradność, adaptacja do przemocy.

Ofiary często zachowują się niezrozumiale, niejednokrotnie zmieniają zdanie i wycofują zawiadomienie o przestępstwie, bronią sprawcy. Zachowania te są w psychologii tłumaczone najczęściej występowaniem wyuczonej bezradności, zjawiska "prania mózgu" czy stresu pourazowego. Wycofanie się z aktywnych działań służących zmianie sytuacji i wyjściu z przemocy może wynikać z przekonania o bezskuteczności działań, popartego wcześniejszymi doświadczeniami. Bierność i rezygnacja są również często wynikiem technik manipulacyjnych, jakim ofiara była poddawana ze strony sprawcy, technik mających utrwalić w niej niską samoocenę i wzbudzić poczucie winy.

Konsekwencje Doświadczenia Przemocy Przez Dzieci

Na szczególne poważne konsekwencje zachowań przemocowych narażone są dzieci. Często są one bezpośrednimi ofiarami lub/i świadkami przemocy w rodzinie. Obok obrażeń cielesnych przemoc domowa powoduje, że dziecko żyje w poczuciu ciągłego strachu i zagrożenia, pozbawione miłości, zaufania i bezpieczeństwa. Niezaspokojenie tych podstawowych potrzeb wpływa na dalszy rozwój dziecka i jest przyczyną wielu schorzeń psychosomatycznych. Dzieci będące ofiarami wykorzystywania seksualnego wykazują wysoki poziom depresji, poczucie osamotnienia, myśli samobójcze, zaburzenia snu, nadpobudliwości, agresji, obniżenia samooceny i poczucie bezwartościowości. Maltretowanie psychiczne niekorzystnie wpływa na rozwój dzieci.

Może prowadzić do nieprzystosowania interpersonalnego (brak poczucia bezpieczeństwa, niski poziom kompetencji społecznych, trudności w kontaktach z rówieśnikami), deficytów intelektualnych (deficyty w zakresie możliwości poznawczych, rozwiązywaniu konfliktów i kreatywności) problemów afektywno-behawioralnych (agresja, samoponiżanie, lęk, wstyd i poczucie winy, wrogość i gniew, pesymizm i negatywizm). Skutki przemocy pojawiają się podczas trwania zachowań przemocowych są zaledwie początkiem destrukcyjnego wpływu przemocy domowej. Konsekwencje przemocy ujawniają się często również po długim czasie, kiedy dziecko dorasta, lub w jego dorosłym życiu. Odroczone skutki przemocy objawiają się w postaci różnych form niedostosowania społecznego. Trudności w nauce, wagarowanie, ucieczki z domu, wysoki poziom agresji, nadużywanie alkoholu, branie narkotyków to tylko niektóre ze sposobów ucieczki od problemu przemocy w rodzinie. Doświadczenie przemocy w dzieciństwie ma wpływ na całe dorosłe życie.

Ofiary przemocy, zwłaszcza seksualnej, mają problemy z nawiązaniem i utrzymaniem satysfakcjonujących relacji z innymi osobami. Ponadto, zachowania przemocowe są dziedziczone i powielane. Młodzi chłopcy wychowujący się w rodzinach, gdzie mężczyzna znęca się nad kobietą, uczą się agresji wobec kobiet, dziewczynki zaś postrzegają bicie, maltretowanie i wykorzystywanie jako elementy wpisane w rolę kobiety. Doświadczenie przemocy w dzieciństwie podwyższa ryzyko, że krzywdzone dzieci same staną się krzywdzonymi rodzicami.

Społeczne Konsekwencje Przemocy w Rodzinie

Przemoc zagraża życiu, niesie ze sobą cierpienie fizyczne, rany, siniaki, ale przede wszystkim powoduje niewyobrażalnie wielkie szkody psychiczne u ofiar, które najczęściej przez lata doświadczają znęcania się, wykorzystywania lub zaniedbania. Przemoc domowa to także poważny problem społeczny. Destrukcyjna siła niszczy cały system rodzinny, rozsadza go od środka, odbiera poczucie bezpieczeństwa i możliwości prawidłowego rozwoju najmłodszym członkom rodziny. Niesie ze sobą ryzyko dziedziczenia przez dzieci zachowań przemocowych i powielania ich w dorosłym życiu. Niezwalczana przemoc przybiera na sile, utrwała się i eskaluje niosąc negatywne konsekwencje dla uwikłanych w nią rodzin i dla całego społeczeństwa. Niezbędne jest zatem podejmowanie planowych działań mających na celu zapobieganie i zwalczanie przemocy w rodzinie, działań wpisanych w tworzenie i rozwijanie systemu przeciwdziałania przemocy, którego zasadniczymi elementami są specjalistyczne instytucje i profesjonaliści niosący pomoc osobom dotkniętym przemocą domową.

Nadużywanie Alkoholu a Przemoc

Przyczyną przemocy w rodzinie bardzo często jest nadużywanie alkoholu. Osoby znajdujące się w stanie upojenia alkoholowego tracą kontrolę nad własnym zachowaniem. Po wpływie alkoholu zanikają istniejące w człowieku hamulce, wewnętrzne zakazy krępujące jego zachowanie. Często nadużywanie alkoholu prowadzi do nasilenia się zachowań agresywnych. Nawet osoba uznawana normalnie za spokojną i opanowaną, w stanie upojenia alkoholowego, może stosować przemoc niszcząc swoją rodzinę.

Fakt, że pijany człowiek nie potrafi logicznie myśleć, rozumieć i oceniać swoich czynów oraz nie docierają do niego racjonalne argumenty nie może w żaden sposób usprawiedliwiać jego agresywnych zachowań. Uzależnienie od alkoholu sprawcy przemocy nie jest okolicznością łagodzącą. Sprawca, wprowadzając się w stan nietrzeźwości ponosi pełną odpowiedzialność za swoje zachowanie. Należy pamiętać, że uzależnienie od alkoholu wywiera zły wpływ nie tylko na osobę, która pije, ale stanowi poważne zagrożenie dla innych członków rodziny. Życie z alkoholikiem może doprowadzić do współuzależnienia. Zarówno osoby uzależnione jak i współuzależnione wymagają specjalistycznej pomocy terapeutycznej.

Osoby pokrzywdzone nie chętnie przyznają się do tego, że w rodzinie występuje problem alkoholu i przemocy i nie jest im łatwo o tym mówić. Wstyd, że w rodzinie ma się kogoś, kto

pije i terroryzuje swoich bliskich, obawa przed reakcją otoczenia, strach przed zemstą dręczyciela czy nieracjonalne poczucie bycia współwinnym utrudnia zwrócenie się po pomoc.

Diagnoza Zjawiska Przemocy w Rodzinie w Polsce Wobec Kobiet i Wobec Mężczyzn – Badania Ogólnopolskie

Na zlecenie Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej TNS OBOP przeprowadził badania dotyczące zjawiska Przemocy w rodzinie w Polsce wobec kobiet i mężczyzn za okres listopad-grudzień 2010r.

Wśród ogółu ofiar przemocy w rodzinie **39 %** stanowią mężczyźni a **61%** kobiety. Kobiety stanowią największy odsetek ogółu ofiar w przypadku przemocy seksualnej w rodzinie (**90%**). W przypadku przemocy fizycznej w rodzinie kobiety stanowią **63%** ogółu a mężczyźni **37%**. Podobnie jest z ofiarami przemocy psychicznej **64%** z nich stanowią kobiety **35%** mężczyźni. Wśród ofiar przemocy ekonomicznej jest **70%** kobiet **30%** mężczyzn.

Zestawieni Rozmów Ogólnopolskiego Telefonu Dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”

Raport dotyczy okresu od 2015-01-01 do 2015-06-30

- liczba wszystkich rozmów wyniosła **6.777**
- liczba telefonów od osób dorosłych wyniosła **6.613 w tym: K- 5328, M – 1285**
- liczba telefonów od osób małoletnich wyniosła **164 w tym: K – 78, M - 86**

Zestawienie rozmów z osobami dorosłymi

- z dużych miast **2.171 osób**
- z małych miast **2.275 osób**
- ze wsi **740 osób**

Z województwa Wielkopolskiego dzwoniło **372 osób**

Głównym tematem rozmowy było:

- przemoc
- problemy rodzinne
- problemy wychowawcze
- uzależnienie od alkoholu i narkotyków
- inne uzależnienia

Charakter rozmowy to:

- informacje
- porady prawne
- profilaktyka przemocy
- wsparcie

Rodzaje przemocy

- fizyczna
- psychiczna
- seksualna
- ekonomiczna
- zaniedbanie

Zestawienie rozmów z osobami małoletnimi

- duże miasta **25 osób**
- małe miasta **24 osoby**
- wieś **17 osób**

Z województwa Wielkopolskiego dzwoniły **4 osoby**

Głównym tematem rozmowy było:

- przemoc
- problemy rodzinne
- uzależnienie od narkotyków alkoholu
- choroby psychiczne
- inne uzależnienia

Charakter rozmowy to:

- informacje
- porady prawne
- profilaktyka przemocy
- wsparcie

Rodzaj przemocy:

- fizyczna
- psychiczna
- ekonomiczna
- zaniedbanie

Diagnoza Zjawiska Przemocy w Rodzinie w Gminie Łęka Opatowska

Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie w gminie Łęka Opatowska została przeprowadzona w oparciu o posiadane dane i statystyki. W latach 2013 - 2015 do Przewodniczącej Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło łącznie **8 formularzy "Niebieskiej Karty"**.

W 2013r do Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęły: **2 karty**

W 2014r do Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło: **5 kart**

W 2015r do Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęła: **1 karta**

Wszystkie w/w **Niebieski Karty** zostały założone przez Policję

Do najczęściej zgłaszanych form przemocy w Gminie Łęka Opatowska należą zachowania wchodzące w skład katalogu przemocy psychicznej, takiej jak: **poniżanie, wyzwiska, obrażanie, straszenie, krytyka, popychanie ,groźby, itp.**

W latach 2013 - 2015 osób wskazanych w formularzu **"A" Niebieskiej Karty** jako osoby doświadczające przemocy ze strony najbliższych było **8** kobiet **6** osób małoletnich. Liczba osób wskazanych w formularzu **"A" Niebieskiej karty** jako sprawcy przemocy było **8** mężczyzn. Sprawcami przemocy we wszystkich przypadkach byli mężczyźni.

Z przedstawionych danych wynika, że skala zjawiska przemocy na terenie Gminy Łęka Opatowska jest marginalna, ale nie jest znana skala ukrytej przemocy, czyli takiej, gdzie ofiary przemocy jeszcze nie zdecydowały się ujawnić "swojego problemu". Warto zaznaczyć, że przemoc wewnątrz rodzinna występuje w dużym stopniu w rodzinach młodzieżowych.

Przemoc w rodzinie ujawniana jest w szczególności, w rodzinach gdzie występuje problem z alkoholem bądź uzależnienia od alkoholu.

Wśród czynników wpływających na występowanie przemocy wymienić należy: brak umiejętności rozwiązywania konfliktów bez używania przemocy, uzależnienie i nadużywanie alkoholu, stereotypy i mity, predyspozycje indywidualne osoby stosującej przemoc.

W ujawnionych przypadkach przemocy w rodzinie lub w przypadku uzasadnionego podejrzenia, że w danej rodzinie występuje przemoc prowadzona jest tzw. procedura **"Niebieskiej Karty"**. Obejmuje ona ogół czynności podejmowanych przez przedstawicieli Ośrodka Pomocy Społecznej, Policji, Oświaty, Służby Zdrowia, GKRPA oraz Przeciwdziałania Narkomanii, kuratora, psychologa, pedagogów szkolnych a działania te koordynuje Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego. W celu rozwiązywania problemów zw. z przemocą w danej rodzinie Zespół Interdyscyplinarny opracowuje do realizacji, indywidualnego dla każdej rodziny planu pomocy, monitoruje sytuację rodziny, dokumentuje działania podejmowane wobec danej rodziny i efekty tychże działań. Do najczęściej podejmowanych interwencji mających na celu zahamowanie przemocy w rodzinie jest: praca socjalna, skierowanie dorosłych osób doznających przemocy po pomoc specjalistyczną (psycholog, pedagog, psychiatra), opracowanie planu pomocy osobom doznającym przemocy w rodzinie, monitoring i tzw. rozmowa profilaktyczno-ostrzegawcza dzielnicowego z osobą stosującą przemoc, powiadomienie prokuratury o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, wezwanie osoby nadużywającej alkoholu stosującej przemoc do podjęcia leczenia odwykowego lub kierowanie wniosku o leczenie do GKRPA oraz Przeciwdziałania Narkomanii, współpraca z pedagogiem szkolnym.

Podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą na podstawie procedury **"Niebieskiej karty"** nie wymaga zgody osób pozostających w tej rodzinie. Praca z rodziną dotkniętą przemocą wymaga szerokiego spektrum interwencji, gdyż w wielu rodzinach oprócz zachowań przemocowych diagnozuje się zwykle kilka powiązanych ze sobą

problemów: uzależnienie alkoholowe, trudna sytuacja materialna, bezrobocie, problemy mieszkaniowe, zaburzenia emocjonalne, konflikty w rodzinie, problemy wychowawcze.

Analiza Problemów Społecznych Na Terenie Gminy Łęka Opatowska

Struktura mieszkańców gminy Łęka Opatowska w roku 2015

W celu właściwego zaplanowania podejmowanych działań niezbędne jest dokonanie analizy problemów społecznych w gminie z uwzględnieniem problemów przemocy w rodzinie.

Na podstawie danych z ewidencji ludności Urzędu Gminy Łęka Opatowska wynika, że na dzień opracowywania Programu struktura mieszkańców Gminy Łęka Opatowska przedstawiała się następująco:

1. Liczba mieszkańców wyniosła **5320 osób**
2. Liczba kobiet wyniosła **2644 osoby**
3. Liczba mężczyzn wyniosła **2676 osób**
4. Liczba osób do 18 roku życia **1139 osób**
5. Liczba osób powyżej 18 roku życia **4181 osób**

Struktura Bezrobocia Na Terenie Gminy Łęka Opatowska

Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Kępnie na dzień opracowywania programu wyniosła **858 osób**, w tym **64 osoby** z terenu gminy co stanowi **7,5%** udziału % gminy do powiatu, w tym **533 kobiet**, **38 kobiet** z terenu gminy co stanowi **7,1%** udziału % gminy do powiatu. Do 25 roku życia zarejestrowanych jest **20 osób**, długotrwale bezrobotnych **19 osób**, powyżej 50 roku życia **13 osób**, bez kwalifikacji zawodowych **15 osób**, niepełnosprawnych **4 osoby**, bez prawa do zasiłku **51 osób**.

Zadania GOPS w Zakresie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Pomoc społeczna

Celem działań pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których same nie są w stanie pokonać, a także zapobieganie powstawaniu tych sytuacji. Pomoc społeczna jest udzielana między innymi w przypadku przemocy w rodzinie. Bezpośrednią pomocą rodzinom i osobom potrzebującym zajmują się pracownicy socjalni zgodnie z ustaloną rejonizacją.

W ramach swoich kompetencji i zadań pracownik socjalny:

- diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- udziela kompleksowych informacji o możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, oraz wsparcia, w tym o instytucjach i

podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie, formach pomocy dzieciom doznającym przemocy w rodzinie oraz o instytucjach i podmiotach świadczących tę pomoc, możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,

- organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,

- zapewnia osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w zależności od potrzeb, schronienie w całodobowej placówce świadczącej pomoc, w tym w szczególności w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,

- może prowadzić rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, na temat konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie oraz informuje te osoby o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie,

- wszczyna procedurę „Niebieskiej Karty” zgodnie z „Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13.09.2011r w sprawie „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieskiej Karty”

Pracownicy socjalni, przedstawiciele pomocy społecznej są członkami zespołu interdyscyplinarnego. W razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie pracownik socjalny wykonujący obowiązki służbowe wspólnie z funkcjonariuszem Policji, a także lekarzem lub ratownikiem medycznym, lub pielęgniarzką ma prawo podjąć decyzję o odebraniu dziecka z rodziny i umieszczenia go u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rodzinie zastępczej lub w całodobowej placówce opiekuńczo –wychowawczej. Pracownik socjalny ma obowiązek niezwłocznego powiadomienia sądu opiekuńczego o tym fakcie, nie później jednak niż w ciągu 24 godzin.

Zespół Interdyscyplinarny

Gmina podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności w ramach pracy zespołu interdyscyplinarnego. Zadaniem Zespołu jest integrowanie i koordynowanie działań jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, policji, oświaty, ochrony zdrowia, sądów, kuratorów ,organizacji pozarządowych oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez:

- diagnozowanie problemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,

- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,

- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym,

- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc.

Czynniki Gwarantujące Właściwą Realizację Programu

1. Poparcie działań i współpraca z samorządem gminy.
2. Dobra znajomość środowiska przez pracowników socjalnych.
3. Kompleksowa współpraca służb i instytucji na terenie gminy oraz poza nią.
4. Otwartość i chęć współpracy specjalistów.
5. Silne więzi rodzinne, chęć zmiany i wyjścia z kryzysu.
6. Dobrze przygotowana i stale doskonaląca umiejętności kadra instytucji działających na rzecz rodziny.

Cel Główny Programu, Cele Operacyjne, Działania.

Cel główny, wyznaczony w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Łęka Opatowska na lata 2016 -2020 , jest następujący:

Przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie w gminie Łęka Opatowska, zapewnienie ochrony jej ofiarom oraz skuteczne oddziaływanie na jej sprawców.

Osiągnięcie celu głównego jest uwarunkowane realizacją przedstawionych celów operacyjnych oraz działań.

Cel Operacyjny 1

Wspieranie rodzin, w których stosowana jest przemoc.

Działania do celu operacyjnego 1

- Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez podejmowanie działań edukacyjnych służących wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie (np. organizowanie szkoleń i warsztatów edukacyjnych).
- Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i prawnej dla rodzin dotkniętych przemocą.
- Prowadzenie pracy socjalnej z rodzicami, w których stosowana jest przemoc.
- Udzielanie przez Ośrodek pomocy Społecznej pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom dotkniętym przemocą.
- Prowadzenie edukacji wśród ofiar przemocy w rodzinie w zakresie przysługujących im praw.
- Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodku wsparcia.
- Oddziaływanie na sprawców przemocy w rodzinie poprzez motywowanie ich i kierowanie do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych.

Cel Operacyjny 2

Podniesienie świadomości mieszkańców gminy w zakresie przemocy w rodzinie.

Działania do celu operacyjnego 2

- Podnoszenie wiedzy w społeczności lokalnej w zakresie problematyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez zamieszczanie informacji na stronie internetowej, rozpowszechnianie ulotek, materiałów edukacyjno-informacyjnych, w tym o instytucjach udzielających pomocy w sytuacjach doświadczania przemocy w rodzinie.
- Prowadzenie wśród dzieci i młodzieży profilaktyki w zakresie agresji i przemocy, m. in. poprzez organizowanie zajęć w ramach szkolnego programu profilaktyki.
- Organizowanie dla nauczycieli i pedagogów szkoleń i warsztatów dotyczących przemocy w środowisku szkolnym i rodzinnym.
- Organizowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży.
- Współuczestnictwo w kampaniach prowadzonych na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie i jej skutkom.

Cel Operacyjny 3

Zacieśnienie współpracy pomiędzy podmiotami działającymi na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Działania do celu operacyjnego 3

- Monitorowanie przemocy w rodzinie w gminie: włączanie w tę działalność społeczności lokalnej.
- Działania Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Łęka Opatowska.
- Kontynuowanie przez pracowników socjalnych i przedstawicieli policji i kuratorów sądowych wizyt w rodzinach zagrożonych i dotkniętych przemocą.
- Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz dotkniętych przemocą w rodzinie.
- Zintegrowanie działań w ramach przeciwdziałania przemocy w rodzinie w gminie poprzez wypracowanie procedur aktywnej i stałej współpracy placówek oświatowych, jednostek pomocy społecznej i służby zdrowia, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, policji, sądu rejonowego i kuratorów sądowych, organizacji pozarządowych i kościoła.

Cel Operacyjny 4

Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc

- Kierowanie wniosków do Sądu Rejonowego w Kępnie w sprawie zastosowania obowiązku podjęcia leczenia odwykowego w związku z nadużywaniem alkoholu.
- Izolowanie sprawców przemocy.

- Przeprowadzanie rozmów z osobami nadużywającymi alkoholu, stosującymi przemoc.

Cel Operacyjny 5

Wdrażanie procedury „Niebieskiej Karty”, poprzez:

- Organizowanie szkoleń, narad nt. procedury „Niebieskiej Karty” i zjawiska przemocy w rodzinie.
- Prowadzenie działalności informacyjnej nt. procedury „Niebieskiej Karty”.
- Prowadzenie działań terapeutycznych dla ofiar przemocy w rodzinie przy współpracy innych organizacji, instytucji.
- Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych realizujących zadania w zakresie pomocy ofiarom przemocy.

Zagrożenia w Realizacji Zadań

- Stereotypy panujące w środowisku na temat przemocy w rodzinie.
- Bezzadność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.
- Negatywny wzrost zachowań społecznych.
- Brak współpracy rodziny w zakresie przewycięzania kryzysów.
- Problem uzależniania od alkoholu, ubóstwo,
- Brak infrastruktury socjalnej i komunalnej w gminie.
- Brak lub zbyt mała współpraca interdyscyplinarna.
- Słaba kondycja ekonomiczna rodzin.

Realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania w Rodzinie i Ochrony Osób Doznających Przemocy w Rodzinie

Realizatorem programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łęce Opatowskiej .Za realizację poszczególnych zadań odpowiedzialni są: Wójt Gminy Łęka Opatowska, Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja ds .Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii ,placówki oświatowe szczebla podstawowego i gimnazjalnego.

Partnerami w realizacji działań są z kolei: placówki służby zdrowia, specjaliści (Radca Prawny, Psycholog, Psychiatra itp.) Komenda Powiatowa Policji w Kępnie, Dzielnicowi, Sąd Rejonowy i Prokuratura w Kępnie, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej w Kępnie, ośrodki wsparcia, szkoły ponadgimnazjalne, organizacje pozarządowe, Kościół, społeczność lokalna.

Zakładane Efekty Programu

- Zmiana postaw społecznych wobec zjawiska przemocy w rodzinie.
- Usprawnienie systemu pomocy rodzinom dotkniętym przemocą.
- Usprawnienie profesjonalnej pomocy osobom wobec którym istnieje podejrzenie stosowania przemocy w rodzinie.

- Zbudowanie systemu działań w zakresie pomocy rodzinom i osobom dotkniętym przemocą.
- Spadek liczby przypadków przemocy w rodzinie.
- Zwiększenie świadomości dzieci i młodzieży dotyczących zagrożeń płynących z uzależnienia występującego problemu.
- Zwiększenie zaangażowania społeczności w sprawy przeciwdziałania przemocy.
- Wzrost liczby osób profesjonalnie pomagającym ofiarom przemocy w rodzinie.
- Zmniejszenie skali występujących w rodzinach dysfunkcji, wynikających z przemocy.

Finansowanie Programu

Zadania Programu będą realizowane i wdrażane etapowo zgodnie z potrzebami i możliwościami finansowymi Gminy. Środki pochodzić będą głównie z budżetu samorządu gminnego, oraz środków pochodzących z zezwoleń na sprzedaż alkoholu.

Monitorowanie

Monitorowanie realizacji Programu odbywać się będzie na bieżąco przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łęce Opatowskiej, poprzez stały kontakt z podmiotami Programu.

Sprawozdawczość

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łęce Opatowskiej do końca I kwartału następnego roku przedłoży Radzie Gminy Łęka Opatowska sprawozdanie z realizacji Programu.

Termin Realizacji Programu; styczeń 2016r. do grudzień 2020r.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Michał Jerczyński

